

FÁTIMA LUZ E PAZ

Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas

Kwartalnik

Rok 20

69

*Jak Maryja niesiemy radość i miłość:
chwalcie Pana, który słabych podnosi!*

Orędzie fatimskie to wyraz troski Boga o cierpiącą ludzkość

/ Ks. Carlos Cabecinhas

Międzynarodowa pielgrzymka rocznicowa, która odbywa się w Fatimie 12 i 13 maja, jest największym i najważniejszym wydarzeniem w życiu Sanktuarium. Jest także najlepszą okazją, aby zaprezentować wiernym temat roku duszpasterskiego.

Tym razem podczas uroczystości pielgrzymki majowej obowiązywać będzie wiele ograniczeń, związanych z pandemią. Ta sytuacja skłania nas wszystkich do uświadomienia sobie, jak bardzo jesteśmy bezbronni i zachęca, aby powierzyć się Bogu, których słabych podnosi.

Bieżący rok duszpasterski jest pierwszym z trzyletniego cyklu, którego zwieńczeniem będą Światowe Dni Młodzieży w Lizbonie w 2023 r. Zainspirowani przemyśleniami papieża Franciszka dotyczącymi tego wydarzenia i hasłem spotkania młodych – „Maryja wstała i poszła z pośpiechem” (Łk 1,39) –, wybraliśmy na nadchodzące trzy lata temat: „Jak Maryja niesiemy radość i miłość”.

Koordinując działania Sanktuarium z programem przygotowań do ŚDM, musimy mieć na uwadze nękającą świat pandemię wraz ze wszystkimi jej konsekwencjami. Ta sytuacja stanowi bardzo poważne wyzwanie duszpasterskie, które musi być całościowo uwzględnione w życiu i działalności Sanktuarium Fatimskiego.

I tak, tematem roku duszpasterskiego 2020-2021 są słowa: „Chwalcie Pana, który słabych podnosi”. W czasach pandemii pragniemy w sposób szczególnie pochylić się nad słabością człowieka i rozświetlić ją światłem wiary chrześcijańskiej, a także ukazać wkład, jakie orędzie fatimskie może wnieść w doświadczenie ludzkiej bezbronności. W pogłębianiu tego tematu pomoże pielgrzymom zacerpnięcie z Pisma Świętego zdanie: „Młodzieńcze, tobie mówię wstań!” (Łk 7,14) oraz pochodząca ze Wspomnień s. Łucji obietnica, jaką Matka Boska złożyła widzącej w Cova da Iria w czerwcu 1917 r.: „Cierpiż bardzo? Nie trać odwagi. Nigdy cię nie opuszczę, moje Niepokalane Serce będzie twoją ucieczką i drogą, która cię zaprowadzi do Boga” (IV Wspomnienie).

W tym roku duszpasterskim będziemy rozważać orędzie fatimskie jako wyraz troski Boga o cierpiącą ludzkość, a Niepokalane Serce Maryi jako ikonę Bożego miłosierdzia. Nieustannie przyzywamy przy tym wstawiennictwa Matki Boskiej i świętych pastuszków, aby pomogli nam jak najszybciej pokonać pandemię.

Pierwsze w pełni cyfrowe wydanie biuletynu „Fátima Luz e Paz”

W tym numerze: teksty poświęcone kultowi Matki Boskiej Fatimskiej na świecie, życiu Sanktuarium, pielgrzymkom rocznicowym, sympozjum teologiczno-pastoralnemu oraz dostęp do filmów umieszczonych na stronie Sanktuarium. Carmo Rodeia

Począwszy od tego numeru biuletyn „Fátima Luz e Paz” („Fatima Światło i Pokój”), wydawany przez Sanktuarium Fatimskie od 2004 r., będzie dostępny wyłącznie online. Czasopismo będzie się nadal ukazywało co trzy miesiące w siedmiu oficjalnych językach Sanktuarium.

Od 16 lat międzynarodowy biuletyn, którego średni nakład wydań papierowych wynosił 12 tys. egzemplarzy, upowszechniał orędzie Matki Boskiej na wszystkich kontynentach i był elementem „żywej obecności” Fatimy w wielu kościołach na świecie. Kwartalnik w formie elektronicznej będzie teraz docierał jeszcze dalej i będzie dostępny dla większej liczby czytelników.

Sanktuarium Fatimskie przyznaje, że zawieszenie wydawania wersji papierowej stawia przed nim nowe wyzwania. „Szlśmy razem, ramię w ramię, zjednoczeni w wierze i oddani idei upowszechniania orędzia fatimskiego”, pisał rektor Sanktuarium i dyrektor wydawnictwa ksiądz Carlos Cabecinhas w liście rozesłanym do subskrybentów. „Dziś stają przed nami nowe wyzwania, z którymi musimy się zmierzyć i dostosować do czasów, w których przyszło nam żyć”,

podkreślał rektor, uzasadniając decyzję m.in. wysokimi kosztami druku i dystrybucji w pełni darmowego dla subskrybentów i pielgrzymów czasopisma.

Numer z maja 2021 r. będzie już dostępny tylko online na stronie www.fatima.pt.

Biuletyn będzie nadal publikowany w kilku językach i czytelnicy z każdego miejsca na świecie będą mieli do niego bezpłatny dostęp (z możliwością subskrypcji w formie newslettera).

Cyfrowa wersja będzie zawierała artykuły, wywiady, reportaże i zdjęcia, a także zapewni dostęp do filmów umieszczanych na stronie Sanktuarium Fatimskiego.

Bieżący numer opisuje m.in. życie Sanktuarium w czasie najcięższego pandemicznego zamknięcia, pokazuje plany działań duszpasterskich, zapowiada nadchodzące wydarzenia (m.in. publikuje nazwiska kardynałów, którzy będą przewodniczyć międzynarodowym pielgrzymkom rocznicowym), prezentuje program sympozjum teologiczno-pastoralnego, które odbędzie się w Fatimie w czerwcu tego roku.

Więcej informacji czytelnicy i subskrybenci mogą uzyskać pisząc na adres: press@fatima.pt.

Tegoroczne sympozjum teologiczno-pastoralne podejście zagadnienie świętości w czasach współczesnych

„Fatima dzisiaj: rozmyślanie o świętości” to temat sympozjum, które odbędzie się w Sanktuarium Fatimskim od 18 do 20 czerwca / Carmo Rodeia

„Fatima dzisiaj: rozmyślanie o świętości” to temat, organizowanego przez Sanktuarium Fatimskie, sympozjum teologiczno-pastoralnego, które odbędzie się od 18 do 20 czerwca. Przypomnijmy, że zeszłoroczne sympozjum zostało odwołane z powodu pandemii.

Podczas trzydniowego spotkania badacze tematyki fatimskiej podejmą refleksję o świętości, która jest pragnieniem każdego chrześcijanina oraz istotą funkcjonowania i znakiem rozpoznawczym wspólnot chrześcijańskich od ponad dwóch tysięcy lat. Pretekstem do rozważań będzie oczywiście przykład świętych pastuszków z Fatimy, a przede wszystkim Hiacynty Marto. Do dyskusji o kondycji ludzkości w dzisiejszych czasach skłaniają dodatkowo okoliczności związane z pandemią, która dotyka Portugalie i cały świat.

„W Fatimie warto dziś pochylić się nad rozważaniami o świętości: sprzyja temu doświadczenie, jakie wydarzenia i historia Cova da Iria oferują ludziom, którzy – gdy skończył się już wiek XX – spoglądają na siebie w skomplikowanej sieci tego, co stanowi o istocie istnienia ludzkości. Fatima pomagała i nadal pomaga w zrozumieniu i przeżywaniu świętości, która nie dotyczy już tylko tradycyjnego rodowodu świętych, ale włącza do ich grona «świętych z sąsiedztwa»”, stwierdza Marco Daniel Duarte, przewodniczący komisji naukowej i organizacyjnej sympozjum.

Sanktuarium Fatimskie regularnie i często organizuje różnego rodzaju spotkania i kursy formacyjne przeznaczone dla wiernych, w tym przede wszystkim dla osób zajmujących się duszpasterstwem (proboszczów, katechetów, formatorów zakonnych) oraz zaangażowanych w upowszechnianie orędzia fatimskiego i realizowanie jego wezwań w Kościele.

„Sympozja, bardziej niż formacji, służą refleksji,

Jeśli chcesz zapoznać się z programem sympozjum i dokonać rejestracji, kliknij powyżej

która otwiera horyzonty myślenia na wielu poziomach i w różnych aspektach, które interesują Kościół współczesny”, mówi Marco Daniel Duarte.

I wyjaśnia: „Sanktuarium Fatimskiego zawsze starało się kierować uwagę teologów i badaczy na pierwotne źródła dotyczące tego miejsca, ale także na stuletnią historię Fatimy oraz na praktyki religijne i duchowe, jakie to miejsce inspiruje. To, co przeżywają i odczuwają tysiące pielgrzymów fatimskich jest interesujące dla naukowców; a to, co rozważają uczeni jest interesujące dla pielgrzymów. Ta dialektyka, choć być może na pierwszy rzut oka nie wydaje się oczywista, jest wyraźnie widoczna podczas sympozjów, na których refleksja karmi się *praxis* pielgrzymów, a jednocześnie tę *praxis* ożywia”.

Tematyka sympozjum związana jest z setną rocznicą śmierci świętej Hiacynty Marto, która przypadła w minionym roku. Tegoroczny program oparty jest na zagadnieniach przygotowanych na sympozjum z roku 2020, które nie odbyło się z powodu pandemii.

„Zmiany zachodzące we

współczesnym świecie skłaniają uczestników do rozważań o świętości – która jest wiodącym tematem sympozjum – w specyficznym kontekście tego, jak ją przeżywamy i postrzegamy «dzisiaj» – «dzisiaj» to kluczowe słowo, które znalazło się w temacie sympozjum”, mówi dalej Marco Daniel Duarte.

„Objawienia fatimskie wpłynęły na światową myśl teologiczną w znacznie większym stopniu niż to się może wydawać *a priori*. Stało się tak z powodu wielkich wyzwań, jakie są związane ze zjawiskiem mariofanii. Skłoniło to teologów do podjęcia wieloaspektowej refleksji, a najwyższe magisterium Kościoła do zajęcia jasnego stanowiska w sprawie objawień fatimskich. Przyczyniają się do tego również sympozja organizowane przez Sanktuarium Fatimskie, które wpisują interesujące nas tematy w programy badawcze wybitnych teologów z wielu światowych uczelni (znaczących ośrodków wymiany myśli i podejmowania decyzji) oraz w perspektywę rozważań prowadzonych przez osoby znaczące dla polityki Kościoła (równie ważne w aspekcie myśli i decyzji)”, wyjaśniał przewod-

Kardynałowie poprowadzą pielgrzymki rocznicowe w maju, sierpniu i październiku

Letnie pielgrzymki w Cova da Iria pod hasłem roku duszpasterskiego „Chwalcie Pana, który słabych podnosi”

/ Carmo Rodeia

niczający komisji organizacyjnej kongresu.

Dzięki spotkaniom naukowym Sanktuarium Fatimskie, reprezentowane przez swój Wydział Studiów, nawiązuje z wieloma placówkami naukowymi cenne kontakty nie tylko w zakresie teologii, ale także w innych dziedzinach. Marco Daniel Duarte uważa bowiem, że „tylko kompetentna interdyscyplinarność przynieść pożądane efekty i cenne obserwacje dotyczące Fatimy”.

„Wiedza wymaga i będzie zawsze wymagała pogłębiania. Pierwsze poważne badania naukowe podjęto już w latach 40., 50. i 60. ubiegłego wieku; w następnych dziesięcioleciach te prace intensywnie się rozwijały. W latach osiemdziesiątych odbyły się bardzo ważne kongresy poświęcone treściom fatimskim. Nowe tysiąclecie, a zwłaszcza dynamika wydarzeń towarzyszących setnej rocznicy objawień, przyniosła wzmożoną częstotliwość spotkań”, dodał dyrektor Wydziału Studiów Sanktuarium Fatimskiego.

Ostatnie dwa sympozja, wraz z wydarzeniem planowanym na rok 2021, wnoszą ogromny wkład w wypracowanie i podsumowanie badań stuletniej historii Fatimy.

„Gdyby Sanktuarium Fatimskie zaprzestało pogłębiania wiedzy i rozwijania refleksji naukowej, zdradziłoby misję, jaką widzącej Łucji – zgodnie z jej słowami – nakazała sama Matka Boska: naucz się czytać”, podkreślał przewodniczący komisji naukowej i organizacyjnej sympozjum.

Międzynarodowy charakter sympozjów teologiczno-pastoralnych przyczynia się do popularyzacji Fatimy zarówno wśród naukowców, jak i wiernych na całym świecie.

„Międzynarodowa renoma Sanktuarium Fatimskiego jest już znacząco obecna wśród badaczy, ale musimy ją upowszechniać poprzez rozwijanie działalności naukowej na różnych poziomach i w różnych dziedzinach. Inwestowanie w rozwój badań naukowych jest właściwą strategią, aby tę renomę umacniać”, podsumował Marco Daniel Duarte.

Kardynał Tolentino Mendonça

Kardynał Jean-Claude Hollerich

Kardynał Sérgio da Rocha

Międzynarodowym pielgrzymkom rocznicowym w maju, sierpniu i październiku będą przewodniczyć kardynałowie z różnych krajów. Pielgrzymkę w maju poprowadzi portugalski kardynał Tolentino de Mendonça. W sierpniu do Cova da Iria przyjedzie kardynał z Luksemburga Jean-Claude Hollerich. Ostatniej w tym sezonie pielgrzymce październikowej, upamiętniającej szóste objawienie Maryi, będzie przewodniczył kardynał Sérgio da Rocha – arcybiskup metropolita Salvadoru da Bahia i prymas Brazylii.

Przypomnijmy, że wszyscy trzej dostojnicy nominacje kardynalskie otrzymali z rąk papieża Franciszka i są jednymi z najmłodszych kardynałów pośród elektorów przyszłego konklawe.

W maju kard. Tolentino de Mendonça po raz pierwszy poprowadzi międzynarodową pielgrzymkę rocznicową w Sanktuarium Fatimskim jako biskup i kardynał. Duchowny, uważany za jedną z najbardziej znanych i popularnych osobistości portugalskiego Kościoła katolickiego, jest także cenionym poetą.

63-letni kardynał Jean-Claude Hollerich będzie przewodniczył pielgrzymce sierpniowej, nazywanej „pielgrzymką emigrantów”.

Kard. Hollerich utrzymuje bardzo dobre relacje z liczną i pobożną diasporą portugalską w Luksemburgu. Co ciekawe, wiadomość o tym, że jako pierwszy w historii Luksemburczyk został członkiem Kolegium Kardynałów kapłan otrzymał podczas wakacji spędzanych właśnie w Portugalii. Kard. Hollerich jest przewodniczącym Komisji Konferencji Biskupów Unii Europejskiej (COMECE).

W październiku do Fatimy przybędzie kardynał Sérgio da Rocha, arcybiskup Salvadoru da Bahia i prymas Brazylii. Południowoamerykański kardynał miał przewodniczyć pielgrzymce rocznicowej w maju 2020 r., ale z powodu pandemii nie mógł wówczas przyjechać do Portugalii. Kard. Sérgio da Rocha był biskupem pomocniczym diecezji Fortalezy, arcybiskupem diecezji Teresiny i arcybiskupem metropolitą Brasílii.

Hasłem wszystkich międzynarodowych pielgrzymek rocznicowych będzie przyjęty przez Sanktuarium Fatimskie temat roku duszpasterskiego: „Chwalcie Pana, który słabych podnosi”.

Fatimska figura pielgrzymująca ambasadorką pokoju na Kaukazie

We wrześniu i w październiku figura z Fatimy po raz pierwszy odwiedzi katolików w tym regionie świata / Carmo Rodeia

We wrześniu i w październiku figura pielgrzymująca nr 2 Matki Boskiej Fatimskiej pojedzie na Kaukaz. Pielgrzymka odbędzie się na prośbę nuncjusza apostolskiego w Armenii i w Gruzji abp José Bettencourta, który wyraził wielką radość z możliwości zorganizowania tej bezprecedensowej peregrinacji.

Watykański dyplomata poinformował oficjalnie, że Pani Fatimska po raz pierwszy nawiedzi Armenię, Gruzję i Azerbejdżan – dawne kaukaskie republiki byłego Związku Radzieckiego. „Katolicy na Kaukazie cieszą się na wieść o pielgrzymce figury Matki Boskiej Fatimskiej w tym regionie”, napisał pochodzący z Azorów arcybiskup w wiadomości przesłanej do Sanktuarium w Fatimie.

Najważniejszą intencją peregrinacji figury, która odwiedzi parafie i wspólnoty katolickie w trzech krajach, jest pojednanie i pokój na terytoriach, na których drzemią zadawnione, zagrażające stabilizacji i bezpieczeństwu całego regionu, konflikty (niektóre rozbudzone w zeszłym roku).

José Milhazes, portugalski dziennikarz i autor książki „Orędzie fatimskie w Związku Radzieckim–Rosji” („A mensagem de Fátima na União Soviética-Rússia”), uważa, że obecność figury z Fatimy „jest bardzo ważna w tym regionie kontynentu europejskiego, nękanym od wielu lat przez wojny i poważne konflikty polityczne, bo niesie ona ze sobą orędzie z Cova da Iria, które jest przeciw orędiem pokoju między ludźmi”.

W wypowiedzi dla Sanktuarium Fatimskiego były korespondent portugalskiej telewizji SIC w Rosji powiedział także: „To oczywiste, że figura Dziewicy Maryi zostanie przyjęta bardzo serdecznie w Armenii – pierwszym kraju, który przyjął chrześcijaństwo jako religię państwową już w 301 r. Od 1989 r. Armenia jest wpłątana w wojnę z sąsiednim Azerbejdżanem. Te dwa kraje potrzebują pokoju i pojednania, których nie mogą osiągnąć”.

Mieszkający obecnie w Portugalii José Milhazes przypomniał również, że Gruzję toczy długotrwały i głęboki kryzys wewnętrzny. I dodał: „Miejmy nadzieję, że obecność figury fatimskiej w Gruzji otworzy serca Gruzynów na pokój i dialog; i przypomni rolę, jaką portugalscy misjonarze odegrali w odzyskaniu doczesnych szczątków gruzińskiej męczennicy św. Ketewan, której męczeństwo jest przedstawione na obrazie z płytek *azulejo* w klasztorze Matki Boskiej Łaskawej w Lizbonie”.

Aura Miguel (laureatka jednej z nagród dziennikarskich, przyznanych przez Sanktuarium Fatimskie w roku stulecia objawień) w multimedialnym reportażu zatytułowanym „Fatima na Białorusi – płomień którego nie zgasił Związek Radziecki” („Fátima na Bielorrússia, uma chama que a URSS não apagou”), przygotowanym wspólnie z Joaną Bourgard, zauważa, że obecność figury pielgrzymującej Matki Boskiej Fatimskiej w regionie Kaukazu może pomóc „w umocnieniu pokoju i jed-

ności między chrześcijanami oraz w dialogu z islamem, który musi być prowadzony w tym strategicznym regionie położonym między Europą a Azją. Pielgrzymka Pani z Fatimy będzie naprawdę wyjątkową szansą na pokój i dialog, bez jakichkolwiek barier etnicznych, językowych, politycznych czy religijnych”.

Figura pielgrzymująca uda się z misją pokoju do parafii w trzech kaukaskich krajach.

Pielgrzym nadziei i pokoju powróci do Sanktuarium Fatimskiego

Papież Franciszek odwiedzi Fatimę podczas Światowych Dni Młodzieży w 2023 r. – plany papieskiej wizyty ujawnił prezydent Portugalii po audiencji w Watykanie / Carmo Rodeia

Podczas audiencji prezydenta Portugalii Marcelo Rebelo de Sousa w Watykanie, Ojciec Święty rozmawiał z portugalskim politykiem o planach odwiedzenia Fatimy podczas Światowych Dni Młodzieży, które odbędą się w Lizbonie w sierpniu 2023 r. Po ujawnieniu tej informacji wysocy przedstawiciele portugalskiego Kościoła oraz władz Sanktuarium Fatimskiego podkreślali, że pielgrzymka papieża Franciszka do Fatimy to nie tylko powód do wielkiej radości, ale także wyraz uznania dla znaczenia, jakie objawienia fatimskie mają dla wiernych na całym świecie.

„To, że papież pragnie przyjechać do Fatimy w 2023 r. jest dla nas powodem do wielkiej radości. Chce tu powrócić, bo przecież cieszyliśmy się już obecnością Ojca Świętego podczas obchodów stulecia objawień w 2017 r.”, przypomniał rektor Sanktuarium ks. Carlos Cabecinhas.

12 marca prezydent Portugalii Marcelo Rebelo de Sousa, wybrany niedawno na drugą kadencję, został przyjęty przez papieża Franciszka na audiencji prywatnej. Po spotkaniu z Ojcem Świętym polityk powiedział: „Podobnie jak pięć lat temu [po pierwszym wyborze prezydenta Sousy] mogłem się przekonać, jak bardzo papież jest zainteresowany wieloma sprawami. [...] Rozmawialiśmy, co oczywiste, o jego przyjeździe do Portugalii na Światowe Dni Młodzieży w 2023 r. do Lizbony, i do Fatimy – dodał zaraz [papież]”.

Rektor Sanktuarium Fatimskiego komentował: „Przekazana przez pana prezydenta wiadomość, że papież zamierza ponownie przyjechać do Fatimy [przy okazji ŚDM], to powód do wielkiej radości i oczywiście Sanktuarium przygotowuje się, aby przyjąć Ojca Świętego z otwartymi ramionami”. I dodał: „Światowym

Dniom Młodzieży będzie przyświecać maryjne hasło – «Maryja wstała i poszła z pospiechem». Już to wiele nam mówi o tym wydarzeniu i o tym, jak silnie wiąże się ono z życiem Sanktuarium w Fatimie. Dlatego udział w przygotowaniach do ŚDM jest ważną częścią naszej pracy duszpasterskiej i nasze zaangażowanie zostało teraz ukoronowane tą wiadomością”.

Przypomnijmy, że w listopadzie 2020 r. Sanktuarium Fatimskie ogłosiło, że skoordynuje swoje działania duszpasterskie na najbliższe trzy lata z przygotowaniem do Światowych Dni Młodzieży w Lizbonie.

„Podejmiemy starania, aby jak najlepiej przyjąć papieża Franciszka, ale przede wszystkim, abyśmy wszyscy mogli głęboko przeżyć doświadczenie bliskości Maryi, a także spotkanie z następcą Piotra”, podsumował rektor Sanktuarium Fatimskiego.

Ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy kardynał António Marto powiedział z kolei, że plany papieża Franciszka są wyrazem uznania dla znaczenia objawień fatimskich:

„Plany papieża są oczywiście powodem do dumy dla wszystkich katolików w naszym kraju i kolejnym wyrazem uznania dla znaczenia, jakie Fatima ma

dla świata”.

W tej samej wypowiedzi kard. Marto podkreślał: „Diecezja Leirii-Fatimy jest niezmiernie zadowolona z zapowiadanej wizyty papieża Franciszka w Fatimie przy okazji Światowych Dni Młodzieży, które odbędą się w Lizbonie. Obwieścił to niedawno prezydent Portugalii. Na razie są to tylko plany, które będą zapewne dostosowane od programu tego największego na świecie spotkania młodych ludzi”.

Także bp José Ornelas, ordynariusz diecezji Setubalu i przewodniczący Konferencji Episkopatu Portugalii, zwrócił uwagę na znaczenie, jakie kolejna pielgrzymka papieża Franciszka nadaje Fatimie i pobożności maryjnej: „Fatima jest znana w świecie katolickim i w ogóle na całym świecie. Widzimy, jak wielką wagę papież nadaje Fatimie i nabożeństwu do Najświętszej Maryi Panny, nie tylko w znaczeniu kultu maryjnego, ale także istotnej roli kobiety

w Kościele, co tak często podkreśla Ojciec Święty”. Biskup dodał, że nie był zaskoczony tą informacją, która była oczekiwana ze względu na to, iż znaczna część młodych ludzi, wybierających się do Lizbony, zamierza odwiedzić także Fatimę.

Papież Franciszek odwiedził Sanktuarium Fatimskie 12 i 13 maja 2017 r. Jego pierwsza wizyta trwała niespełna 24 godziny. Ojciec Święty przewodniczył inauguracji obchodów stulecia objawień w Fatimie oraz kanonizował Franciszka i Hiacyntę Marto – dzieci, którym w 1917 r. w Cova da Iria objawia się Matka

Boska.

Była to szósta wizyta papieska w Sanktuarium Fatimskim. Wcześniej odwiedzili je: Paweł VI (1967), Jan Paweł II (1982, 1991 i 2000) oraz Benedykt XVI (2010).

Rok temu rozpoczęło się bezprecedensowe zamknięcie Sanktuarium Fatimskiego

Filmowa opowieść o 365 dniach bez pielgrzymów w Cova da Iria / Diogo Carvalho Alves

Decyzję o zawieszeniu nabożeństw z udziałem wiernych ogłoszono 13 marca 2020 r.

14 marca 2020 r. rozpoczęło się – bezprecedensowe w stuletniej historii Cova da Iria – zamknięcie Sanktuarium, spowodowane przez pandemię koronawirusa. Sanktuarium Fatimskie pokazuje teraz film, który opowiada o trudnym roku izolacji.

13 marca, tuż po zakończeniu comiesięcznych obchodów rocznicowych, ogłoszono – zgodną z zaleceniami Konferencji Episkopatu Portugalii – decyzję o zawieszeniu wszystkich celebracji liturgicznych z udziałem wiernych. Rozwój pandemii wymagał podjęcia trudnych decyzji, które na pierwszym planie stawiały zdrowie i życie pielgrzymów i pracowników Sanktuarium. Aby złagodzić konsekwencje izolacji i dać potrzebującym pocieszenie, jakie zwykle odnajdywali na łonie Matki Boskiej w Cova da Iria, już tego samego dnia na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Sanktuarium rozpoczęto codzienne transmisje Mszy świętych i modlitw różańcowych.

Przez długie tygodnie i miesiące wierni nie mogli uczestniczyć w nabożeństwach i uroczystościach w Sanktuarium Fatim-

skim. Wyjątkowo trudna i bardzo poruszająca była pielgrzymka rocznicowa 12 i 13 maja, która po raz pierwszy w historii Sanktuarium odbywała się na niemal zupełnie pustym Placu Modlitwy. W uroczystościach w dniach 12 i 13 października mogła uczestniczyć ograniczona liczba pątników.

Restrykcje obowiązujące w roku 2020 zmusiły Sanktuarium Fatimskie do odwołania albo odsunięcia w czasie wielu propozycji duszpasterskich, kulturalnych i formacyjnych, które miały się odbywać od czerwca do listopada 2020 r., w tym m.in. rekolekcji, wystawy czasowej, sympozjum teologiczno-pastoralnego oraz 15. edycji kursu poświęconego orędziu fatimskiemu.

Życie Sanktuarium Fatimskiego i aktywność jego pracowników, współpracowników oraz wolontariuszy zostały praktycznie ograniczone do organizowania zamkniętych nabożeństw, a – w miarę luzowania obostrzeń – do przyjmowania pielgrzymów podczas celebracji prowadzonych w nowych, pandemicznych warunkach. Powolny powrót pątników do Cova

da Iria, który rozpoczął się pod koniec maja ubiegłego roku, związany był bowiem z wprowadzeniem w Sanktuarium Fatimskim rygorystycznych zasad bezpieczeństwa sanitarnego.

Każdy dzień tego trudnego roku wpływał na nietypową codzienność Sanktuarium, ale przede wszystkim oddziaływał na życie wiernych. Ci, którzy nie mogli pielgrzymować do Cova da Iria, przyjmowali to ograniczenie jako akt miłości wobec bliźniego, mający na celu ochronę samych siebie i swoich rodzin.

Przezwycięzenie pandemii wymaga od nas wspólnego wysiłku, co zauważył już w jej pierwszych dniach papież Franciszek, mówiąc: „Wszyscy jesteśmy na tej samej łodzi”. Orędzie fatimskie i życie Świętych Franciszka i Hiacynty Marto zachęcają nas do zaufania Bogu, do troski o drugiego człowieka i do włączenia się w rozwiązywanie tej trudnej sytuacji.

Film, który Sanktuarium Fatimskie przygotowało, aby przypomnieć rok przeżyty w zamknięciu, kończy się przesłaniem nadziei na przyszłość.

Przyjmowanie pielgrzymów jest służbą i misją Sanktuarium Fatimskiego

Sanktuarium opracowało plan działań na czas pandemii / Cátia Filipe

Przez ponad sto lat, jakie minęły od objawień Matki Boskiej w Cova da Iria, Fatima przeżyła spektakularny rozwój i, z miejsca o znaczeniu lokalnym, stała się sanktuarium maryjnym o randze międzynarodowej. Turystyka religijna i pielgrzymkowa jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych charakterystyk tego miejsca.

Fatima to bez wątpienia najważniejszy cel pielgrzymek Portugalczyków, ale przybywające tu ogromne rzesze pątników z wielu krajów, czynią z niej jedno z najliczniej odwiedzanych sanktuariów na świecie. Fakt ten potwierdziły dobitnie obchody stulecia objawień w 2017 r.

Popularyzacja Fatimy, jako ważnej destynacji turystyki religijnej i pielgrzymkowej, jest stałą troską Sanktuarium, które za swoją podstawową misję uważa przyjmowanie pątników o zróżnicowanych potrzebach oraz stwarzanie im atmosfery sprzyjają-

cać i żywić się w domach rekolekcyjnych należących do Sanktuarium. Wydział ten zarządza również salami konferencyjnymi, kaplicami i innymi pomieszczeniami, przystosowanymi i odpowiednio wyposażonymi do organizowania różnorodnych działań formacyjno- duszpasterskich.

Jednym z takich miejsc jest Dom Rekolekcyjny Matki Boskiej z Góry Karmel, który miał zaszczyt gościć papieży-pielgrzymów fatimskich. Budynek, położony po południowej stronie Placu Modlitwy, dysponuje infrastrukturą umożliwiającą organizację rekolekcji, spotkań formacyjnych i innych wydarzeń o charakterze duszpasterskim. Część hotelowa, w której mogą zamieszkać ich uczestnicy, to jednoosobowe, dwuosobowe i trzyosobowe pokoje – w sumie 119 pokoi (191 łóżek). Dom Rekolekcyjny Matki Boskiej z Góry Karmel dysponuje 9 salami spotkań, które mogą pomieścić 552 osoby, a także jadalnią dla 230 gości.

Dom Rekolekcyjny Matki Boskiej Bolesnej, leżący po przeciwległej (północnej) stronie Placu Modlitwy, udostępnia pielgrzymom 129 pokoi z jednym, dwoma, trzema i czterema łózkami (w sumie 278 łóżek). W budynku jest 6 sal konferencyjnych na 430 osób i jadalnia dla 280 gości.

Po zachodniej stronie Sanktuarium Fatimskiego położone jest Centrum Pastoralne Pawła VI – kompleks konferencyjno-hotelowy zainaugurowany 13 maja 1982 r. przez papieża Jana Pawła II. Czteropiętrowy budynek, zaprojektowany przez portugalskiego architekta José Carlosa Loureiro, zajmuje powierzchnię 1,4 ha. W Centrum znajdują się: ogromny amfiteatr z 2 124 miejscami, kilka mniejszych sal konferencyjnych, kaplica, pokoje i wieloosobowe sypialnie z łózkami piętrowymi oraz jadalnia, działająca w systemie samoobsługowym (*self service*). W sumie w 53 pokojach są miejsca noclegowe dla 243 osób. Centrum Pastoralne dysponuje 11 salami mogącymi pomieścić 1 125 osób oraz jadalnią dla 100 pielgrzymów.

Ponadto w należącym do Sanktuarium Fatimskiego domu zwanym „Młodzieżową Przestrzenią im. papieża Franciszka” w 21 pokojach z 47 łózkami zakwaterowanie znajdują grupy młodzieżowe lub rodzinne.

We wszystkich domach Sanktuarium pielgrzymi mogą rezerwować noclegi ze śniadaniem, dwoma lub trzema posiłkami

albo wykupić tylko wyżywienie. Podczas spotkań i konferencji Wydział Zakwaterowania oferuje usługi cateringowe.

Sale konferencyjne są wyposażone w nowoczesne urządzenia audiowizualne i multimedialne.

W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną Sanktuarium Fatimskie opracowało precyzyjny plan działań na czas pandemii. Maksymalne zakwaterowanie w domach rekolekcyjnych zostało ograniczone, wprowadzono rygorystyczne procedury sanitarno-higieniczne m.in. wydłużono do min. 48 godzin obowiązkową przerwę w zakwaterowaniu w pokoju kolejnych gości.

Cova da Iria to miejsce peregrynacji wiernych pragnących poznać historię i orędzie objawień, jakie miały tu miejsce w 1917 r. Dlatego przyjmowanie pielgrzymów to jeden z najważniejszych elementów misji Sanktuarium Fatimskiego.

Domy Sanktuarium Fatimskiego mogą przyjąć około 750 pielgrzymów

cej modlitwie i spotkaniu z Bogiem. Przez lata rozwijano niezbędne do wypełniania tej misji narzędzia i infrastrukturę, którymi zajmuje się obecnie Wydział Zakwaterowania Sanktuarium Fatimskiego. Jego głównym zadaniem jest dbanie o to, żeby pielgrzymi – zarówno przybywający w grupach, jak i indywidualnie – mogli miesz-

Sale jadalne mieszczą prawie 600 osób

Film dokumentalny „Santos Vizinhos”, zrealizowany przez Sanktuarium Fatimskie, można oglądać na platformie VatiVision

Pierwszą portugalską produkcją dostępną na tej platformie jest dokument „Santos Vizinhos” („Święci z sąsiedztwa”). Trwający godzinę film o najmłodszych świętych niebędących męczennikami, których Kościół wyniósł na ołtarze, został w całości wyprodukowany i zrealizowany przez Sanktuarium Fatimskie.

Dokument, dostępny w języku portugalskim (z włoskim i angielskim dubbingiem), opowiada o Franciszku i Hiacyncie Marto – widzjących z Fatimy, których życie naznaczone było Bożą łaską i miłosierdziem. Twórcy filmu prezentują losy pastuszków, przeniknięte tą samą dynamiką, która była obecna w całej historii zbawienia, polegającą na paradoksalnej sprzeczności między działaniami ludzi możliwych i potężnych (z ich układami, strategiami i konfliktami) a pełną prawdy egzystencją maluczkich i ubogich, których Bóg czyni zaczynem świętości, zdolnym przemienić ludzkość.

W dokumencie, który można oglądać także na kanale YouTube Sanktuarium Fatimskiego (Santuário Oficial), widzowie usłyszą wypowiedzi znanych teologów i historyków, a także księży i rodziny chłopca, którego cudowne uzdrowienie przyczyniło się do kanonizacji widzjących. Z rozmów z gośćmi dowiadujemy się, dlaczego skromne dzieci z gór Serra d'Aire stały się tak wyjątkowe i ważne dla rozwoju wiary współczesnych katolików.

„W tych okrutnych czasach wielu ludzi stanęło, i wciąż staje, w obliczu niezwykle trudnej rzeczywistości fizycznego i psychicznego cierpienia, zamknięcia, pogłębiających się problemów ekonomicznych, samotnej śmierci bliskich osób odizolowanych w domu – trochę tak jak Franciszek, albo w szpitalu, jak Hiacynta w Lizbonie”, mówi ksiądz Franco Manzi, teolog i wykładowca seminarium diecezjalnego w Mediolanie. I dodaje: „Warto zauważyć, że mimo to – nawet w najtrudniejszych i najstraszniejszych chwilach izolacji – wielu ludzi zwraca

Dokument jest dostępny również na kanale YouTube Sanktuarium Fatimskiego

się do Boga o pomoc dla siebie samych i dla innych: dla bliskich, których kochają, ale i dla całej ludzkości. To bardzo interesujące, bo w obliczu informacji o liczbie ofiar koronawirusa w ostatnich miesiącach, także my, chrześcijanie, zapewne stawiamy sobie pewne pytania: czy w takiej sytuacji modlitwa do Boga ma sens? czy Bóg przyjdzie nam z pomocą? a może nie? Sądzę, że wobec takiego doświadczenia to właśnie

W filmie znajdziemy świadectwo rodziny Lucasa Maedy, chłopca cudownie uzdrowionego za wstawnictwem pastuszków

8 czerwca 2020 r. pod patronatem Stolicy Apostolskiej rozpoczęła działalność platforma VOD VatiVision, której celem jest szerzenie kultury, sztuki i wiary poprzez filmy, seriale oraz dokumenty inspirowane przesłaniem chrześcijańskim

Carmo Rodeia

arium Fatimskiego (żeby zobaczyć kliknij powyżej)

Franciszek i Hiacynta mogą nam pomóc zrobić krok naprzód. Ci mali święci uczą nas, że Boże dzieci zawsze wznoszą prośby do Boga Ojca, ośmielają się wołać do Niego Abba – Ojcie, bo nauczyli się od Jezusa, co trzeba robić dla własnego zbawienia i dla zbawienia innych ludzi, pozostając jednocześnie po «naszej», ziemskiej stronie, pośród dzieci zmierzających do Królestwa Bożego”.

W dokumencie wypowiada się także teolog ks. Franco Manzi (na zdjęciu), teolog Pedro Valinho Gomes, była postulatorka procesu kanonizacyjnego świętych pastuszków siostra Ângela Coelho i historyk Marco Daniel Duarte

W dalszej części zawartej w filmie wypowiedzi ks. Franco Manzi stwierdza: „Rozważając sprawę z tego punktu widzenia, można powiedzieć, że Hiacynta i Franciszek to chrześcijańscy prorocy, którzy stali się wiernymi naśladowcami Chrystusa, Jego żywym i prawdziwym wspomnieniem. I wypełniali misję, którą nazwałbym prorocką. Za ich pośrednictwem Duch Święty mówił bowiem do Kościoła: do Kościoła portugalskiego i do Kościoła powszechnego”.

W dokumencie wypowiadają się także: siostra Ângela Coelho (była postulatorka procesu kanonizacyjnego świętych Franciszka i Hiacynty Mar-to), Marco Daniel Duarte (dyrektor Wydziału Studiów Sanktuarium Fatimskiego), teolog Pedro Valinho Gomes oraz chłopiec, który doznał cudownego uzdrowienia za wstawieniem świętych pastuszków fatimskich i jego rodzina, a także siostra karmelitanka.

Z platformy VatiVision można obecnie korzystać we Włoszech, Hiszpanii, Polsce, Stanach Zjednoczonych, Meksyku, Argentynie, Kolumbii, Brazylii oraz na Filipinach. Planowane jest jej dalsze udostępnianie w innych krajach, a już teraz niektóre materiały można oglądać z dowolnego miejsca na świecie, po dokonaniu rejestracji na stronie internetowej. Dostęp do platformy jest możliwy bez subskrypcji, a użytkownik płaci tylko za to, co ogląda.

VatiVision powstała dzięki wysiłkom dwóch firm: Officina della Comunicazione – wytwórni filmowej, współpracującej z Watykanem oraz Vetrya – włoskiej firmy, która specjalizuje się w technologiach cyfrowych. Projekt jest finansowany przez Ubi Banca – czwartą, co do wielkości, grupę bankowo-finansową we Włoszech.

„Kultura współczucia jest antidotum na kulturę obojętności, która odwraca wzrok od rannych braci, leżących na poboczu drogi”

Kard. António Marto, ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy, przewodniczył uroczystościom w bazylice Matki Boskiej Różańcowej / Cátia Filipe

20 lutego kardynał António Marto, ordynariusz diecezji Leirii-Fatimy, przewodniczył obchodom liturgicznego święta pastuszków fatimskich w bazylice Matki Boskiej Różańcowej. Uroczystości odbywały się bez udziału wiernych i były transmitowane poprzez media cyfrowe.

Celebrans przypomniał, że widzący z Fatimy w sposób przykładowy okazywali bliźnim bliskość, współczucie i czułość – uczucia, który mogą nam dziś pomóc w przetrwaniu pandemii i w przezwyciężeniu strachu: „Żyjemy w czasach, które są trudne dla wszystkich; w czasach wielu kryzysów: epidemiologicznego, ekonomicznego, społecznego, ekologicznego, kulturalnego; ale także kryzysu w relacjach międzyludzkich, który jest z nich wszystkich najgorszy”. Kardynał przestrzegł, że w tak trudnych chwilach bardzo łatwo popaść w rozpacz i kontynuował: „Nasi kochani pastuszkowie są niczym gwiazdy, które lśnią bliskością, współczuciem i czułością, podobnymi do tych, jakimi obdarza nas Bóg i jakie powinny być właściwe postawie naszej wzajemnej troski. (...) Tak przetrwamy pandemię i zwyciężymy strach, niepewność, samotność, zniechęcenie i cierpienie, wszystkie te negatywne odczucia”.

Portugalski kardynał podkreślał, że nie można żyć ignorując drugiego człowieka, bo wszyscy *jesteśmy na tej samej łodzi*, wzajemnie od siebie zależni. Przywołał też orędzie Matki Boskiej, przekazane w Fatimie, w czasie innej wielkiej epidemii i wojny światowej, kiedy „zdano sobie sprawę, że

Bóg jest blisko i obdarza miłością wszystkich ludzi; że On nie jest odległy i obojętny, że pozwala się zbliżać wszystkim, nawet grzesznikom i tym, którzy są od

Niego daleko; że Bóg nikogo nie wyklucza ze swego miłosierdzia”.

„Kultura współczucia jest antidotum na kulturę obojętności, która odwraca wzrok od rannych braci, leżących na poboczu drogi. (...) Misją Kościoła jest bycie «szpitalem polowym», który przyjmuje tych rannych, troszczy się o nich i stara się leczyć rany balsamem współczucia”, zakończył kardynał António Marto.

Wigilia modlitewna przed liturgicznym świętem pastuszków rozpoczęła się od modlitwy różańcowej, po której nastąpiła adoracja grobów, w których spoczywają pierwsi święci z Fatimy, Franciszek i Hiacynta Marto. W bazylice oświetlonej przez świece, symbol fatimskiego światła, rektor Sanktuarium, który przewodniczył nabożeństwu, przypomniał, że widzący – „dwie świece, które Bóg zapalił” – są dla wiernych przykładem bezwarunkowego oddania się Bogu.

*„W czasach kryzysu
nasi kochani pastuszkowie
powinni stać się dla nas wzorem
troski o drugiego człowieka”*

KARDYNAŁ ANTÓNIO MARTO

Msza św. ku czci Świętych Franciszka i Hiacynty Marto
20 lutego 2021

W Sanktuarium Fatimskim upamiętniono objawienia Anioła

„Widzimy dziś wiele osób, które przyjmują komunię świętą, ale nie pozostają w komunii ani z Jezusem, ani z bliźnimi. Anioł zwraca uwagę na ten dar – sedno życia duchowego”

/ Cátia Filipe

EXPOSIÇÃO TEMPORÁRIA OS ROSTOS DE FÁTIMA

OS ROSTOS
PROTAGONISTAS,
O ROSTO
DO ANJO EM FÁTIMA
ADVERTÊNCIA, PROTEÇÃO
E LAMENTO

Padre
Manuel Antunes

Ksiądz Manuel Antunes wziął udział w trzecim z serii filmów, prezentujących wystawę „Twarze Fatimy: fizjonomie duchowego krajobrazu”

Wiosną 1916 r., w Loca do Cabeço, Łucji, Franciszkowi i Hiacyncie objawił się Anioł, który później przedstawił się im jako Anioł Pokoju. Siostra Łucji opisuje go w następujący sposób: „(...) młodzieniec 14 czy 15-letni, bielszy od śniegu, przeświecony promieniami słonecznymi, był przeźroczysty jak kryształ. A był bardzo piękny”.

Taki był początek historii, która wywarła wielki wpływ na katolicyzm w Portugalii i na świecie. Kardynał António Marto, biskup diecezji Leirii-Fatimy, nazywa objawienia Anioła „fundamentem orędzia fatimskiego”.

Ksiądz Manuel Antunes, kapelan Sanktuarium Fatimskiego i narodowy asystent Ruchu Orędzia Fatimskiego, w filmie o wystawie czasowej „Twarze Fatimy”, mówi: „Nie wiemy, jaki był cel tych objawień i jaki był Boży plan w kontekście orędzia fatimskiego; ale wiemy, że Anioł został wysłany przez Boga, że mówił to, co mu zostało nakazane i wypełniał Jego rozkaz”.

Ksiądz Antunes przypomina również, że fakty te „były przez dłuższy czas nieznane, ponieważ Łucja uważała, że objawienia

były przeznaczone wyłącznie dla nich”. I dodaje: „W rzeczywistości objawienia te naznaczyły pastuszków na całe życie. Dzieci oczywiście nie zaprzestały wypełniania swoich codziennych powinności – mówię tu o pasieniu owiec –, ale po objawieniach Anioła zaczęły przykładać wyjątkowe znaczenie do życia duchowego. (...) Objawienia miały trzy kluczowe punkty. Podczas pierwszego objawienia Anioł uczy dzieci adoracji, w drugim pokuty, a w trzecim kontemplacji – na tych trzech fundamentach pastuszkowie budowali swoje życie duchowe”.

Dalej ks. Manuel Antunes wyjaśnia, że „pierwsze objawienie z wiosny 1916 r. przypomina, że Bóg istnieje, że jest Ojcem i Przyjacielem, ale i Bogiem, dlatego ma zasadnicze miejsce w życiu każdego człowieka”.

W lecie 1916 r., podczas drugiego objawienia, Anioł zachęca pastuszków do pokuty: „Wtedy właśnie przedstawia się dzieciom jako Anioł Portugalii, prosi o modlitwę i ofiarę. Jest to wezwanie do prawdziwej pokuty, która powinna polegać na wypełnianiu powinności – to jest prawdzi-

wa fatimska pokuta. Ale pastuszkowie poszli o wiele dalej, dlatego – w swoim piątym objawieniu – Matka Boska przekazała im ważną wiadomość: Bóg jest bardzo zadowolony z ich ofiar”.

Podczas trzeciego objawienia, na jesieni 1916 r., Anioł mówi widzącym o Eucharystii „jako celebracji, komunii, obecności Jezusa w tabernakulach; ale jest to obecność, którą ludzie traktują niewłaściwie, źle wykorzystują. Anioł wskazuje na grzechy popełniane przeciwko Eucharystii i nalega na zadośćuczynienie za te grzechy”.

„Widzimy dziś wiele osób, które przyjmują komunię świętą, ale nie pozostają w komunii ani z Jezusem, ani z bliźnimi. Anioł zwraca uwagę na ten dar – sedno życia duchowego”, podsumowuje ksiądz Manuel Antunes.

W pismach siostry Łucji ani w oficjalnych przesłuchaniach widzących i ich rodzin nie zostały nigdy podane konkretne daty trzech objawień Anioła w 1916 r., dlatego Sanktuarium Fatimskie zdecydowało, że będą one wspomniane na początku wiosny, w terminie zbliżonym do daty pierwszego objawienia.

„To czas, aby walczyć z obojętnością i stanąć pod krzyżem razem z tymi, którzy cierpią”, mówił rektor Sanktuarium

13 lutego: w rocznicę śmierci siostry Łucji od Jezusa ksiądz Carlos Cabecinhas przewodniczył Mszy św. ku czci Matki Boskiej Fatimskiej / Carmo Rodeia

Uroczystość odbyła się bez udziału pielgrzymów, ale tysiące wiernych towarzyszyło jej za pośrednictwem mediów społecznościowych

13 lutego rektor Sanktuarium zwrócił się do ponad sześciu tysięcy pielgrzymów, którzy przez Internet śledzili transmisję Mszy św. ku czci Matki Boskiej Fatimskiej, celebrowanej w bazylice Matki Boskiej Różańcowej. Ks. Carlos Cabecinhas prosił, aby szczególnie teraz, podczas pandemii, od Maryi uczyli się pocieszać strapiionych i towarzyszyć cierpiącym: „To czas, aby walczyć z obojętnością i stanąć pod krzyżem razem z tymi, którzy cierpią, aby pocieszać i łagodzić ich ból”. Kapłan przywołał też przykład pastuszków, którzy w „szkole Maryi” uczyli się być blisko drugiego człowieka nawet w najtrudniejszych momentach braku zrozumienia, choroby czy samotności, jak to miało miejsce w przypadku Hiacynty, umierającej samotnie w szpitalu w Lizbonie. „Ale obietnica Pani jaśniejszej od słońca zawsze dodawała im otuchy”, przypomniał rektor Sanktuarium.

Ksiądz Carlos Cabecinhas wspominał także w homilii siostrę Łucję, która zawsze pokładała ufność w macierzyńskim Sercu Matki Boskiej. Tego dnia przypadała 16. rocznica śmierci najstarszej widzącej, której ciało jest pochowane w bazylice Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie.

16. rocznica śmierci siostry Łucja – widząca z Fatimy na drodze do beatyfikacji

13 lutego 2005 r., w wieku 97 lat, po wielu latach spędzonych w klauzurze klasztoru karmelitanek w Coimbrze, zmarła Łucja Róża dos Santos, znana jako siostra Łucja od Jezusa i Niepokalanego Serca.

W podcaście *#Fatima w XXI wieku* o widzącej opowiada Helena Matos – dziennikarka, badaczka i autorka wyprodukowanego przez portugalską telewizję RTP serialu pt. „Fatima: lud, który się modli”: „Żeby Fatima mogła wzrosnąć, potrzebne było ogromne osobiste poświęcenie Łucji, która zrezygnowała ze wszystkiego, nawet z własnej tożsamości”. Dziennikarka podkreśla, że od młodej zakonnicy wymagano bardzo wiele: począwszy od nakazu, aby nie opowiadała o objawieniach aż po rezygnację z ukończenia edukacji w czwartej klasie (jej nazwisko nie mogło pojawić się w protokole egzaminu).

„To musiało być okrutne. Tylko osoba z wielką zdolnością wyrzeczenia się siebie

była zdolna do takich ustępstw, do zniesienia tego wszystkiego”, opowiada dalej Helena Matos o widzącej, której proces beatyfikacyjny trwa obecnie w Rzymie.

„Zwykle bardzo cenimy osoby aktywne, a szczególnie kobiety aktywne, ale w Łucji musimy dostrzec inne wyjątkowe cechy: siłę, determinację i niezwykle wręcz charyzmat”, podkreśla i dodaje, że Łucji nie załamały ani próby ośmieszania jej w prasie, ani brak zaufania ze strony rodziny (a przede wszystkim matki, z którą łączyła ją silna więź), bo w osobistym i religijnym życiu karmelitanki zawsze najważniejsza była prawda.

W 8. rocznicę wyboru papieża Franciszka Sanktuarium Fatimskie prosi pielgrzymów o modlitwę w intencji Ojca Świętego

13 marca: ks. Carlos Cabecinhas przewodniczył pielgrzymce rocznicowej / Cátia Filipe

Rektor przypomniał, że rok 1917 r. był jednym z najbardziej dramatycznych momentów w historii świata, dotkniętego – wtedy również – pandemią

Ks. Carlos Cabecinhas, rektor Sanktuarium Fatimskiego, przewodniczył Mszy św. podczas pielgrzymki rocznicowej w marcu. Eucharystia sprawowana w bazylice Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy odbywała się bez udziału wiernych.

W dniu, w którym przypadała również ósma rocznica wyboru papieża Franciszka, ks. Cabecinhas prosił pielgrzymów o modlitwę za Ojca Świętego.

Łączność z Ojcem Świętym stanowi ważnym element orędzia fatimskiego, a modlitwa za papieża i w jego intencjach jest codzienną praktyką Sanktuarium. „Powierzamy Ojca Świętego Franciszka, jego posługę i intencje, wstawiennictwu Maryi oraz Świętych Franciszka i Hiacynty Marto”, mówił ksiądz rektor.

Papież Franciszek zapowiedział, że planuje ponowną wizytę w Cova da Iria w 2023 r. Jego pierwsza pielgrzymka miała miejsce 12 i 13 maja 2017 r. i była związana z obchodami stulecia objawień oraz kanonizacją Świętych Franciszka i Hiacynty Marto.

Rektor Sanktuarium Fatimskiego nawiązał także do liturgii dnia, która wskazuje „drogi nawrócenia, wzmacnia nadzieję i wzywa do zaufania Bogu”.

Kapłan mówił: „Będziemy szczęśliwi,

gdy – jak Maryja – wsłuchamy się w Słowo Boże i postaramy się realizować je w naszym codziennym życiu. Słowo Boże, do którego wysłuchania i przeżywania jesteśmy dziś zaproszeni, na podobieństwo Maryi, mówi nam o nadziei – nadziei, której tak bardzo potrzebujemy w trudnych czasach, w których żyjemy”. I zapewniał, że Matka Boska nigdy nie zapomina o dzieciach, które zostały Jej powierzone, a orędzie fatimskie jest „owocem macierzyńskiej troski, przesłaniem nadziei i żarliwym zaproszeniem do zaufania Bogu, który zna ludzką wrażliwość i dostrzega cierpienie człowieka”.

Rektor Sanktuarium Fatimskiego przypomniał również historyczny kontekst objawień: „Matka Boska przyszła tu w 1917 r., aby przekazać orędzie nadziei i zdecydowane wezwanie do nawrócenia świata zanurzonemu w mrokach, w jednym z najbardziej dramatycznych momentów w dziejach ludzkości”.

Przypomnijmy, że obchody pielgrzymki rocznicowej w marcu 2020 r. były ostatnią uroczystością z udziałem wiernych, jaka odbyła się w Kaplicy Objawień przed pierwszym zamknięciem Sanktuarium Fatimskiego z powodu pandemii.

Kardynał António Marto: „Nie możemy być uśpionymi chrześcijanami”

W Wielkim Tygodniu i w czasie Świąt Wielkanocnych pielgrzymi powrócili do Cova da Iria

/ Carmo Rodeia i Cátia Filipe

Kard. António Marto przewodniczył obchodom Niedzieli Palmowej w bazylice Trójcy Przenajświętszej

Biskup diecezji Leirii-Fatimy kardynał António Marto, który przewodniczył Mszy św. odprawionej w Sanktuarium Fatimskim w Niedzielę Palmową, wezwał wiernych, aby nie byli „uśpionymi chrześcijanami” albo „zdystansowanymi obserwatorami”.

„Jezus mówi do nas to samo, co mówi do swoich uczniów: «czuwajcie i módlcie się». Nie możemy być uśpionymi chrześcijanami, nie możemy przespać tego czasu”, alarmował kapłan.

Na zakończenie uroczystości kard. Marto przypomniał o obowiązujących obostrzeniach i zauważył, że chociaż nie pozwalają one na w pełni tradycyjne przeżywanie Wielkanocy, to – mimo nakazanego dystansu – święta te powinny stać się czasem braterstwa wszystkich ludzi.

W homilii podczas Mszy św. Wieczery Pańskiej, pierwszej wielkiej uroczystości Triduum Paschalnego, ks. Carlos Cabecinhas mówił, że Eucharystia jest największym dowodem miłości Boga, która znalazła swój konkretny wyraz w śmierci Jezusa na krzyżu: „Eucharystia uobecnia ten najwyższy akt miłosiernej miłości, jakim była ofiara Chrystusa poniesiona za nas. To my jesteśmy beneficjentami tej ofiary!”.

Podczas tegorocznej liturgii Wieczery Pańskiej (podobnie, jak to miało miejsce rok temu), w związku z ograniczeniami epidemiologicznymi obowiązującymi w

Portugalii, nie odbył się obrzęd umywania nóg. Ta wielkoczwartkowa tradycja została przywołana w sposób symboliczny przez celebransę, który zdjęwszy ornat, umieścił stulę na ukos (tak, jak to czynią diakoni) i przed ołtarzem, gdzie stały już miska i dzban z wodą, ułożył ręcznik. W ten sposób przypomniano wiernym niezwykle gest Jezusa, który w czasie Ostatniej Wieczery umył nogi swoim uczniom.

Podczas liturgii Męki Pańskiej, sprawowanej również w bazylice Trójcy Przenajświętszej, ks. Cabecinhas mówił: „Kontemplacja krzyża nie może być aktem bezowocnym! To jest wezwanie, abyśmy z miłością odpowiedzieli na niezmierzoną miłość Boga. Świadomość bezmiar miłości, która wypływa z krzyża – bardziej niż wzruszenie – wzywa nas do nawrócenia! Do nawrócenia serca, wyrażającego się w zmianie postaw, wyborów i zachowań”. Nawiązując dalej do liturgii Wielkiego Piątku rektor Sanktuarium Fatimskiego przypomniał, że „krzyż jest najważniejszym wyrazem miłości Boga wobec ludzi; to w nim objawia się cała Jego boska natura”.

„Chrystus zmartwychwstał! I żyje na zawsze!” – tymi słowami rektor Sanktuarium w Fatimie ks. Carlos Cabecinhas oznajmił pielgrzymom zgromadzonym w Niedzielę Wielkanocną w bazylice Trójcy Przenajświętszej „dobrą nowinę, która jest sednem

chrześcijańskiego świętowania”.

Kapłan przypomniał, że „w niełatwych czasach, w jakich przyszło nam teraz żyć – w czasach pandemii i ogromu jej dramatycznych konsekwencji –, jeszcze bardziej nagląca staje się potrzeba nawrócenia”. I zakończył: „W tej trudnej sytuacji wielkim wyzwaniem stojącym przed nami, chrześcijanami, jest odkrywanie znaków obecności Jezusa Chrystusa Żywego, Zmartwychwstałego. Musimy odnajdywać i doceniać znaki nadziei, które kielkują obok nas, ale mogą pozostawać niezauważone. (...) Patrząc z wiarą, na pewno dostrzeżemy obecność Chrystusa Zmartwychwstałego, który – jak mówi liturgia dzisiejszego dnia – przeszedł, dobrze czyniąc, w ludziach zaangażowanych całym sercem i całą duszą w niesienie pomocy bezpośrednim i pośrednim ofiarom pandemii, i wszystkim potrzebującym; czy są to pracownicy służby zdrowia, czy nieformalni opiekunowie, wolontariusze, zaangażowani w różne działania na rzecz osób najsłabszych, najbardziej potrzebujących pomocy, najbardziej dotkniętych tą sytuacją. Dziś wszyscy jesteśmy zaproszeni, aby przezwyciężać egoizm i wygodnictwo, aby zwracać uwagę na bliźnich i na ich potrzeby; aby – w ten sposób – świadczyć o obecności Chrystusa Żywego i Zmartwychwstałego, który *przeszedł, dobrze czyniąc*”.

Ks. Carlos Cabecinhas: „Pomimo problemów, jakie odczuwamy i musimy znosić, w tych trudnych czasach trzeba przede wszystkim przezwyciężać obojętność wobec cierpienia bliźnich”

13 kwietnia: wierni ponownie mogli uczestniczyć w Mszy św. podczas pielgrzymki rocznicowej / Cátia Filipe

13 kwietnia, rektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Carlos Cabecinhas przewodniczył Mszy św. w bazylice Trójcy Przenajświętszej. W uroczystości rocznicowej, po raz pierwszy po okresie ścisłego *lockdownu*, mogli wreszcie uczestniczyć pielgrzymi zgromadzeni w świątyni. Tysiące wiernych łączyło się z nimi w modlitwie za pośrednictwem mediów społecznościowych i cyfrowych Sanktuarium Fatimskiego.

W refleksji nawiązującej do liturgii dnia ks. Carlos Cabecinhas przypomniał, że Słowo Boże „zachęca nas, aby zaufać Bogu i pokładać w nim nadzieję, a w tych trudnych czasach wzywa również, byśmy nie zaniedbywali troski o bliźnich”.

Kapłan zwracał uwagę wiernych na pierwsze czytanie, zaczerpnięte z Księgi Apokalipsy, która „dotyczy bardzo dramatycznej sytuacji, ale upewnia nas, że Bóg nie opuszcza ludzi w żadnych okolicznościach, a przede wszystkim w tych najgorszych chwilach”.

„Bóg z uwagą spogląda na nasze problemy, jest wrażliwy na łzy i gotowy, aby je otrzeć; Bóg nie pozwala, abyśmy znosili ból i cierpienie w rozpacz i samotności. Przeciwnie – On dobrze zna ludzkie słabości, troski i cierpienia, i zawsze przychodzi nam z pomocą”, zapewniał rektor Sanktuarium i wskazywał na przykład Matki Boskiej, bo to za Jej pośrednictwem „Bóg bardzo często pociesza strapione serca i zamienia łzy w uśmiech”.

Odnosząc się do tematu roku duszpasterskiego –

„Chwalcie Pana, który słabych podnosi” – ks. Cabecinhas zachęcał pielgrzymów, aby wzmacniali w sobie tę, płynącą z wiary, pewność, że Pan Bóg przychodzi nam z pomocą w chwilach słabości.

Słowo Boże „nie tylko wzywa nas do nadziei i do ufności: wzywa nas także do podjęcia zobowiązania wobec ludzi, obok którymi żyjemy i z którymi przecinają się nasze drogi”.

„Przykład Maryi, stojącej pod krzyżem swojego Syna, Jezusa, pokazuje, jaką postawę powinniśmy przyjąć wobec cierpienia ludzi, którzy nas otaczają. To z Nią, uczymy się być blisko krzyża tych Jej dzieci, które cierpią”, podkreślał ks. Carlos Cabecinhas.

„Pomimo problemów, jakie odczuwamy i musimy znosić, w tych trudnych czasach trzeba przede wszystkim przezwyciężać obojętność wobec cierpienia bliźnich”, alarmował kapłan, wzywając pielgrzymów, by byli gotowi „towarzyszyć pod krzyżem tym, którzy są blisko nas”.

„Matka Boska pokazuje, że nasze miejsce jest pod krzyżem cierpiącego, aby pomagać, pocieszać, wspierać, łagodzić cierpienie”, zakończył kapłan.

Przypomnijmy, że pielgrzymka rocznicowa w kwietniu 2020 r. była pierwszą przeżywaną w reżimie pełnego zamknięcia, jaki wprowadzono w Portugalii z powodu pandemii koronawirusa. Wierni mogli w niej uczestniczyć wyłącznie za pośrednictwem mediów społecznościowych i cyfrowych.

Podczas pielgrzymki w kwietniu pielgrzymi wreszcie mogli powrócić do Sanktuarium!

Relikwie świętych pastuszków trafiły do parafii w filipińskiej prowincji Laguna

Wierni czczą figurę fatimską i relikwie pastuszków w kościele w dzielnicy Lawa / Ks. David Reyes, Jr.

Papież Franciszek ofiarował figurze różaniec

Relikwie przekazała parafii Fundacja Franciszka i Hiacynty Marto

13 stycznia parafia pw. Matki Boskiej Fatimskiej w dzielnicy Lawa, w mieście Calamba na Filipinach przyjęła ofiarowaną przez Sanktuarium w Fatimie figurę Matki Boskiej oraz relikwie świętych Franciszka i Hiacynty Marto – dwojga pastuszków, którym w 1917 r. objawiła się Maryja. Mszy św. dziękczynnej za otrzymane dary przewodniczył arcybiskup So-crates Villegas.

W przesłanym z tej okazji liście ks. rektor Carlos Cabecinhas napisał: „Sanktuarium Fatimskie przekazuje te dary jako znak komunii z całą wspólnotą parafial-

ną”.

W odpowiedzi na te słowa, obecny na uroczystości ordynariusz diecezji San Pablo biskup Buenaventura Famadico mówił: „Wierzę, że zaowocuje to wzrostem liczby wiernych czcicieli Maryi, a także pogłębieniem wiary w Boga oraz w moc wstawiennictwa naszej Błogosławionej Matki”.

Na dłoniach fatimskiej figury Przenajświętszej Dziewicy Maryi zawieszono różaniec przesłany przez papieża Franciszka.

Relikwie świętych pastuszków, przekazane parafii w Lawie przez Fundację

Franciszka i Hiacynty Marto, to fragmenty drewnianych trumien, w których pochowano pierwotnie ciała dwojga widzających.

„Nie każdy może pojechać do Portugalii. Dlatego dziękujemy, że ofiarowaliście nam «częstkę Fatimy»”, mówił ksiądz David Reyes, proboszcz kościoła w Lawie.

Wierni modlą się przed figurą Matki Boskiej Fatimskiej i adorują relikwie widzających pastuszków podczas nabożeństw, przede wszystkim w pierwsze soboty miesiąca.

Hiszpania Alicante

Parafia Świętej Marii Magdaleny w Tibi

20 lutego, w dniu liturgicznego wspomnienia świętych Franciszka i Hiacynty Marto, w naszej parafii odprawiono Mszę św. ku czci dwojga widzających z Fatimy. W Eucharystii uczestniczyła niewielka grupa dzieci, które modliły się modlitwą świętych pastuszków fatimskich.

Parafia w Aljustrel w portugalskim regionie Alentejo otrzymała relikwie świętych pastuszków

/ Parafia w Aljustrel

5 marca 2021 r. – w dniu 111. rocznicy urodzin małej Hiacynty, widzącej z Fatimy – parafia w miejscowości Aljustrel, w portugalskim regionie Alentejo, otrzymała relikwie świętych pastuszków Franciszka i Hiacynty Marto. Wierni będą mogli je adorarować na ołtarzu Matki Boskiej Fatimskiej, gdzie znajdują się także figury tych świętych. Przypomnijmy, że 13 maja 2000 r. Ojciec Święty Jan Paweł II beatyfikował dwoje młodszych widzących z Cova de Iria, a 13 maja 2017 r. papież Franciszek kanonizował dzieci podczas pielgrzymki do Sanktuarium Fatimskiego w setną rocznicę objawień.

Relikwie drugiego stopnia – fragmenty pierwszych trumien dwojga portugalskich świętych – przekazała

parafii Fundacja Franciszka i Hiacynty Marto (dawniej: Postulacja ds. kanonizacji). Głównym celem tej instytucji, podległej diecezji Leirii-Fatimy, jest upowszechnianie wiedzy o życiu i świętości widzących. Dyrektorką Fundacji jest s. Ângela Coelho, zakonница ze zgromadzenia Aliança de Santa Maria, która od 8 września 2014 r. pełni rolę wicepostulatorki procesu kanonizacyjnego siostry Łucji od Jezusa i Niepokalanego Serca.

Relikwie świętych pastuszków wzmocnią jeszcze bardziej więzy łączące Sanktuarium w Cova da Iria i parafię w Aljustrel, która w 1947 r. przyjmowała figurę Matki Boskiej, czczoną w Kaplicy Objawień, a w 2015 r. gościła fatimską figurę pielgrzymującą.

Ołtarz z relikwiami świętych

Od 1982 r. w Reggio di Calabria we Włoszech działa Towarzystwo „Przyjaciele Fatimy”

Celem Towarzystwa jest upowszechnianie orędzia z Fatimy

Przez prawie 40 lat włoskie Towarzystwo „Przyjaciele Fatimy” (*Associazione „Amici di Fatima”*) prowadzi działalność apostołską, zgodną z nauczaniem Kościoła oraz wezwaniami orędzia fatimskiego.

Celem „Przyjaciół Fatimy” i współpracujących z nimi kapłanów jest apostołstwo fatimskie oraz towarzyszenie wspólnotom, które pragną poświęcić się Niepokalanemu Sercu Maryi.

Towarzystwo podjęło wiele działań i inicjatyw, by w duchu Ewangelii i orędzia fatimskiego, zachęcać wiernych do modlitwy i bliskości z Bogiem. Planowana jest także budowa repliki Kaplicy Objawień, aby wierni, którzy byli już w Fatimie mogli tam symbolicznie powrócić, zaś ci, którzy nigdy nie pielgrzymowali do Cova da Iria, mieli okazję poczuć choć trochę atmosferę miejsca objawień.

Towarzystwo „Przyjaciele Fatimy” anga-

Modlitwa podczas uroczystości fatimskich

zuje się w przygotowanie sześciu Eucharystii, jakie każdego 13. dnia miesiąca od maja do października sprawowane są w kaplicy Matki Boskiej Fatimskiej w San Basilio. Organizuje również wigilie modlitewne, odbywające się w różnych kościołach diecezji Reggio Calabria 12. dnia miesiąca (od maja do października) jako przygotowanie do obchodów rocznicy objawień Matki Boskiej w Fatimie.

Sanktuarium Fatimskie dostosowuje letni program nabożeństw do ograniczeń sanitarnych

/ Cátia Filipe

Po Wielkanocy oficjalny program nabożeństw w Sanktuarium Fatimskim ulega zmianie. Tak zwany „program letni” będzie obowiązywał do końca października. W tym roku, w związku z ograniczeniami spowodowanymi przez pandemię, będzie on nieco inny niż zwykle – dostosowany do obostrzeń sanitarnych, które obowiązują na terenie Portugalii. Układ nabożeństw jest zbliżony do programu, jaki wprowadzono w sezonie letnim w 2020 r. (poza okresami całkowitego zakazu sprawowania praktyk religijnych z udziałem wiernych).

Codziennie, poczynając od 5 kwietnia, w bazylice Trójcy Przenajświętszej są sprawowane Msze św. o godz. 7.30, 9.00, 15.00 i 18.30.

Ponadto od poniedziałku do piątku w tej świątyni celebrowana jest jeszcze Eucharystia o godz. 11.00.

W soboty i w niedziele Msza św. o godz. 11.00 odbywa się na Placu Modlitwy.

W niedzielę o godz. 16.30 wierni mogą uczestniczyć w Mszy św. w Kaplicy

Objawień.

Eucharystia o godz. 12.30 sprawowana jest w dni powszednie, od poniedziałku do piątku, w Kaplicy Objawień, zaś w soboty i niedziele w bazylice Trójcy Przenajświętszej.

Podczas objawień w Cova da Iria Matka Boska prosiła widzących pastuszków, aby odmawiali różaniec każdego dnia. Dlatego w fatimskiej Kaplicy Objawień codziennie odbywają się modlitwy różańcowe o 14.00, 18.30 i 21.30. Ponadto w tygodniu (od poniedziałku do piątku) różaniec odmawiany jest tu także o 12.00, a w sobotę i niedzielę o 10.00.

Sanktuarium Fatimskie informuje, że program nabożeństw może ulegać zmianom w zależności od aktualnej sytuacji epidemiologicznej i obowiązujących, w związku z tym, ograniczeń sanitarnych. Więcej informacji ma stronie www.fatima.pt (pełny program nabożeństw wraz z bieżącymi zmianami).

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas * **Wydawca i redakcja:** Sanktuarium Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie **Płatnik nr.** 500 746 699

Adres: Santuário de Fátima – Rua de Santa Isabel, 360 – 2495-424 FÁTIMA
tel.: +351 249 539 600 * Fax: +351 249 539 668 * Email: press@fatima.pt * www.fatima.pt *

Druk: Gráfica Almondina

– Torres Novas * **Egzemplarz obowiązkowy:** 210 650/04 * Zwolnione z rejestru E.R.C. na mocy dekretu 8/99 z 9 czerwca – art. 12, paragraf 1, podpunkt a).

BEZPŁATNA PRENUMERATA ROCZNA = 4 NUMERY

Wyślij swoje zamówienie na subskrypcję na adres: assinaturas@fatima.pt

Zaznacz język, w jakim chcesz otrzymywać czasopismo: niemiecki, hiszpański, francuski, angielski, włoski, polski, portugalski.

Dla zainteresowanych darowizną na wsparcie publikacji: Przelew bankowy krajowy (Millenium BCP) NIB: 0033 0000 50032983248 05

Przelew bankowy międzynarodowy IBAN: PT50 0033 0000 5003 2983 2480 5 BIC/SWIFT: BCOMPTPL

Czek lub przekaz pocztowy: Santuário de Nossa Senhora

de Fátima, Rua de Santa Isabel, 360 – 2495-424 FÁTIMA-PORTUGAL

Pomóż nam rozpowszechniać orędzie Matki Boskiej poprzez czasopismo „Fatima Światło i Pokój”!

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie mogą być dowolnie wykorzystywane. Przy ich wykorzystaniu należy podać źródło oraz autora (jeśli tekst jest podpisany).

FÁTIMA
LUZ
E PAZ